

Jussi Adler-Olsen

Dossier 64

Vertaald door Kor de Vries

2013 Prometheus Amsterdam

Opgedragen aan mijn moeder en vader, Karen-Margrethe en Henry Olsen en aan mijn zussen Elsebeth, Marianne en Vippe.

Eerste druk 2011

Twintigste druk 2013

Oorspronkelijke titel *Journal 64*

© 2010 Jussi Adler-Olsen

© 2011 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Kor de Vries

Omslagontwerp Dog & Pony/DPS

Foto omslag Getty Images

Foto auteur Jörg Carstensen

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 2270 6

Proloog

November 1985

Op een onvoorzichtig moment ging haar gevoel met haar op de loop. Het koele, broze champagneglas tussen haar vingers, het geroezemoes van stemmen en de soepele hand van haar man om haar middel. Afgezien van verliefdheid waren er slechts fracties van seconden in een verre jeugd die dit gevoel konden oproepen. De geborgenheid van haar grootvaders gekeuvel. Gedempt gelach, terwijl je in slaap viel. Gelach van mensen die allang verdwenen waren.

Nete perste haar lippen op elkaar om haar gevoel niet met haar op de loop te laten gaan. Dat gebeurde af en toe.

Ze rechtte haar rug en keek uit over het rijke palet aan fleurige jurken en ranke ruggen. Er waren veel mensen afgekomen op het feestdiner ter ere van de Deense winnaar van de Grote Scandinavische Prijs voor Medicijnen van dit jaar. Onderzoekers, artsen, de hotshots van het land. Een gezelschap waar ze niet echt voor was geboren, maar waarin ze zich in de loop van de jaren steeds beter op haar gemak voelde.

Ze haalde diep adem en wilde een tevreden zucht slaken, toen ze door de menigte van hoog opgestoken haar en mannen met strak geknoopte vlinderdasjes veel te duidelijk een blik op zich gericht voelde worden. Deze ondefinieerbare, verontrustende elektrische ontladingen die alleen ogen kunnen uitzenden die niets goeds met je voor hebben. Ze dook instinctief opzij, als een opgejaagd dier dat

dekking zoekt in het struikgewas. Ze legde haar hand op de arm van haar man en probeerde te glimlachen, terwijl haar ogen heen en weer schoten tussen de in feestkleding gestoken lijven en de lichte rook van de kroonluchters.

Een vrouw gooide in een moment van vrolijkheid haar hoofd achterover en maakte zo een blik op de achterste muur van de zaal mogelijk.

Dáár stond hij.

De gestalte stak als een vuurtoren boven iedereen uit. Ondanks zijn ronde rug en zijn kromme benen een reusachtig wild dier dat zijn ogen als schijnwerpers over de menigte liet glijden.

Ze voelde opnieuw zijn intense observatie diep in haar lijf en wist heel zeker dat alles in haar leven in een paar seconden in elkaar zou stortten als ze op dit moment niet reageerde.

‘Andreas,’ zei ze, terwijl ze haar hand op haar hals legde die nu al plakte van het zweet. ‘Kunnen we niet weggaan? Ik voel me niet zo goed.’

Meer was er niet voor nodig. Haar man trok zijn donkere wenkbrauwen op, knikte naar de anderen en wendde zich van de groep af, terwijl hij haar aan de arm meenam. Ze hield van hem vanwege dit soort acties.

‘Dank je,’ zei ze. ‘Het is helaas mijn hoofdpijn weer.’

Hij knikte. Hij kende het maar al te goed van zichzelf. Lange, donkere avonden in de woonkamer terwijl een migraine kwam opzetten.

Ook dat hadden ze gemeen.

Ze bereikten de massieve trap van de feestruimte toen de lange man van de zijkant kwam aanglijden en voor hen ging staan.

Hij zag er een behoorlijk stuk ouder uit, merkte ze op. De voorheen zo fonkelende ogen waren mat geworden. Zijn haar onherkenbaar. 25 jaar hadden hun sporen achtergelaten.

‘Nete, jij hier? Jij bent wel de laatste die ik in dit gezelschap had verwacht,’ zei hij kort.

Ze trok haar man langs hem, maar dat hield hun achtervolger niet tegen.

‘Kun je je mij niet herinneren, Nete?’ klonk de stem van achter hen. ‘Ja, natuurlijk kun je dat wel. Curt Wad. Mij herinner je je vast en zeker.’

Halverwege de trap haalde hij hen in.

‘Ben jij misschien het hoertje van directeur Rosen? Ben je echt in die lagen doorgedrongen, wie had dat gedacht?’

Ze probeerde haar man met zich mee te trekken, maar Andreas Rosen stond er niet om bekend dat hij problemen de rug toekeerde. Ook hier niet.

‘Wilt u zo vriendelijk zijn mijn vrouw met rust te laten?’ zei hij en hij liet zijn gedempte woorden vergezeld gaan van een blik die razernij aankondigde.

‘Kijk aan.’ De onwelkome gast deed een stap achteruit. ‘Je hebt Andreas Rosen in je netten weten te strikken, Nete. Goed gedaan.’ Hij vertoonde wat anderen zouden opvatten als een scheve glimlach, maar zij wist beter. ‘Dat is volledig aan mijn aandacht ont-snapt. Ik kom niet zo vaak in deze kringen, moet je weten. Ik lees geen roddelbladen.’

In slow motion zag ze hoe haar man uit minachting zijn hoofd schudde. Eventjes kon ze weer ademen. Hun stappen knalden als asynchrone echo’s van elkaar. ‘Laten we vertrekken,’ zeiden die.

Ze bereikten de diepte van de garderobe, waarop de stem achter hen zich weer verliep.

‘Meneer Rosen! U weet misschien niet dat uw vrouw een slet is. Een simpel Sprogø-meisje, dat het niet zo nauw neemt met voor wie ze haar benen spreidt. Dat haar debiele hersenen geen verschil kennen tussen waarheid en leugen en...’

Het gaf een ruk in haar pols toen haar man zich opeens omdraaide, terwijl een aantal gasten probeerde de man tot bedaren te brengen die de feestelijkheden verstoorde. Een paar jongere artsen die waren toegesneld leunden dreigend tegen de borstkas van de lange man aan, waarmee duidelijk werd gemaakt dat zijn aanwezigheid niet op prijs werd gesteld.

‘Andreas, niet doen,’ riep ze toen hij naar de groep liep die om haar plaaggeest heen stond, maar hij luisterde niet. Het alfamanne-tje was al bezig zijn territorium af te bakenen.

‘Ik weet niet wie u bent,’ zei hij, ‘maar ik stel voor dat u zich van nu af aan niet meer in het openbaar vertoont, tot u weet hoe u zich in het gezelschap van andere mensen hoort te gedragen.’

De magere gestalte stak zijn hoofd uit boven de mannen die hem vasthielden, en iedereen in de garderobe richtte de blik op zijn droge lippen. De dames die achter de balie stonden en bontjassen

van regenjassen scheidden, de mensen die er voorzichtig langs slopen, de privéchauffeurs die voor de draaideuren stonden te wachten.

Toen klonken de zinnen die nooit hadden mogen klinken.

'Vraag Nete dan eens waar ze is gesteriliseerd, meneer Rosen. Vraag haar eens hoeveel abortussen ze heeft ondergaan. Vraag haar eens hoe vijf dagen in een isoleercel voelen. Vraag haar dat eens, en kom niet bij mij aanzetten met vermaningen over maatschappelijke aangepastheid. Daar moeten toch wel wat betere mensen aan te pas komen, Andreas Rosen.'

Curt Wad rukte zich los uit de groep en stapte met een hatelijke blik opzij. 'Ik ben vertrokken!' schreeuwde hij. 'En jij, Nete!' Hij wees naar haar met trillende vingers. 'Loop naar de hel, waar je thuis-hoort.'

Het gonsde door de hele ruimte, tot de draaideuren achter hem dichtvielen.

'Dat was Curt Wad,' fluisterde iemand achter hen. 'Studiegenoot van de prijswinnaar, en dat is absoluut het enige goede wat er over hem te zeggen valt.'

Toch zat Nete in de val. Ontmaskerd.

De ogen van mensen keken haar onderzoekend aan. Blevен hangen bij dingen die haar ware ik zouden kunnen onthullen. Was haar decolleté te diep? Waren haar heupen ordinair? Haar lippen?

Toen ze hun jassen kregen, voelde de warme adem van de garde-robodame bijna giftig. Jij bent niets beter dan ik, straalde ze uit.

Zo snel ging het.

Ze sloeg haar blik neer en pakte haar man bij de arm.

Haar geliefde man, die ze niet in de ogen durfde te kijken.

Ze luisterde naar het zachte, aanhoudende gedreun van de motor.

Ze hadden geen woord tegen elkaar gezegd, maar zaten allebei langs de ritmisch bewegende ruitenwissers voor zich uit te staren in het najaarsdonker dat ze doorsneden.

Misschien verwachtte hij ontkenningen, maar die kon ze hem niet geven.

Misschien verwachtte zij dat hij haar tegemoetkwam. Dat hij haar uit haar dwangbuis zou helpen. Haar gewoon aankijken en zeggen dat het allemaal niets uitmaakte, wat er ook was gebeurd. Dat hun elf jaar samen het enige was wat telde.

Niet de 37 jaar die zij daarvoor had geleefd.

Maar hij zette de autoradio aan en liet de ruimte vollopen met lawaaimakende afstand, terwijl Sting hen vergezelde toen ze over Seeland naar het zuiden reden, en Sade en Madonna over het eiland Falster en de brug over de Guldborgsund. Het was de nacht van de jonge, bijzondere zangstemmen. Het enige wat hen verbond.

Al het andere verdween.

Een paar honderd meter voor het dorpje Blans en een paar kilometer voor het landgoed zette hij de auto aan de kant.

'Nou, vertel op,' zei hij met zijn blik begraven in het donker buiten. Geen enkel hartelijk woord. Niet eens haar naam als troost. Alleen dat 'nou, vertel op'.

Ze deed haar ogen dicht. Vroeg hem te begrijpen dat er achterliggende gebeurtenissen waren die alles verklaarden, en dat de man die haar had aangeklaagd ook degene was die voor haar ellende verantwoordelijk was.

Maar afgezien daarvan was wat er was gezegd waar. Dat gaf ze met gedempte stem toe.

Het was allemaal waar.

In een allesverzwelgend moment hoorde ze alleen zijn ademhaling. Daarna draaide hij zich met donkere ogen naar haar toe. 'Dat is dus de reden dat jij en ik geen kinderen konden krijgen,' zei hij.

Ze knikte. Perste haar lippen op elkaar en zei het zoals het was. Ja, ze had zich schuldig gemaakt aan leugens en verzwijging. Ze gaf het toe. Als jong meisje was ze op het eiland Sprogø geplaatst, maar dat was onterecht geweest. Het was gebeurd door een aaneenschakeling van misverstanden, machtsmisbruik en nalatigheid. Uitsluitend daarom. En ja, ze had abortussen ondergaan en was gesteriliseerd, maar die afschuwelijke man die ze zojuist hadden ontmoet...

Hij legde een hand op haar arm, en de kou ervan plantte zich voort als elektrische schokken die haar deden zwijgen.

Hij zette de auto in de versnelling, liet de koppeling opkomen, reed voorzichtig door het dorpje en trok toen snel op langs de weilanden en het donkere uitzicht over het water.

'Het spijt me, Nete. Maar ik kan niet vergeven dat jij me jarenlang blindelings liet geloven dat wij samen ouders konden worden, dat kan ik gewoon niet. En wat de rest betreft, ik walg van wat ik heb gehoord.'

Toen hield hij een pauze, waarin ze ijskoude rillingen op haar slapen en de spanningen in haar nek voelde.

Hij hief zijn hoofd. Net zo hooghartig als wanneer hij onderhandelde met mensen van wie hij vond dat ze zijn respect niet verdienden. Zelfverzekerd, net als wanneer hij slechte adviezen negeerde.

‘Ik pak mijn spullen,’ zei hij veel te duidelijk. ‘Ondertussen krijg jij een week om iets anders te vinden. Je kunt uit Havngaard meenemen wat je wilt. Je zult niets tekortkomen.’

Ze draaide langzaam haar gezicht van hem af en staarde over het water. Draaide het raampje een stukje naar beneden en snoof de geur van zeewier op. Gedragen door diepzwarte golven, die haar definitief zouden meesleuren.

Het gevoel van de eenzame, wanhopige dagen op Sprogø, waar diezelfde deinende zee lokte om een einde aan een ellendig leven te maken, keerde terug.

‘Je zult niets tekortkomen,’ zei hij, alsof dat iets voorstelde.

Dan wist hij echt helemaal niets over haar.

Eventjes keek ze naar de datum op de klok, 14 november 1985, en voelde toen haar lippen trillen, terwijl ze haar hoofd draaide en naar hem keek.

Zijn donkere ogen zagen eruit als holle oogkassen in het gezicht. Alleen de bocht en de weg voor hem interesseerden hem.

Toen bracht ze haar ene hand langzaam naar het stuur. Pakte het even vast, hij wilde protesteren, en rukte er toen zo hard aan als ze kon.

De enorme krachten van de auto werkten tevergeefs, terwijl de weg onder hen verdween, en metaalachtige geluiden van de crash door de houtwal overstemden de allerlaatste protesten van haar man.

Toen ze de zee raakten, voelde het bijna als thuiskomen.

I

November 2010

Carl had over de nachtelijke gebeurtenis gehoord via de politieradio onderweg van zijn rijtjeshuis in Allerød naar het bureau. Onder normale omstandigheden interesseerde niets hem minder dan dingen die met het werk van de zedenpolitie te maken hadden, maar dít voelde nou juist heel anders aan.

De eigenaar van een escortbureau was in haar woning aan de Enghavevej overvallen en overgoten met zwavelzuur, en de mensen van de brandwondenafdeling van het Academisch Ziekenhuis hadden het er heel druk mee gehad.

Nu zochten ze getuigen, maar tot dusver zonder resultaat.

Een groep onverzorgde mannen uit Litouwen was al meegenomen voor verhoor, maar naarmate de nachtelijke uren verstreken werd het duidelijk dat maar een van de verdachten de dader kon zijn, en het lukte hen niet hem te breken. Het bewijsmateriaal ontbrak. Het slachtoffer had bij opname in het ziekenhuis verklaard dat ze de schuldige niet zou kunnen aanwijzen, en nu moesten ze het hele stel laten gaan.

Klonk dat eigenlijk niet heel bekend?

Onderweg naar de parkeergarage kwam hij op het plein Brandur Isaksen van bureau City tegen, de 'Ijspegel van Halmtorvet'.

'Zo, op pad om een paar mensen lastig te vallen?' gromde Carl in het voorbijgaan, en toen bleef de sukkel god bewaar me ook nog staan, alsof het een uitnodiging was geweest.

‘Dit keer was de zus van Bak de klos,’ zei Isaksen kil.

Carl keek hem met wazige ogen aan. Waar had de man het in godsnaam over? ‘Lullig zeg,’ antwoordde hij; dat kon je altijd zeggen.

‘Je hebt waarschijnlijk wel al gehoord over de overval op de Eng-havevej? Ze zag er niet al te fijn uit,’ ging Isaksen verder, ‘de dokters in het Academisch Ziekenhuis hebben overuren gemaakt van-nacht. Kende jij Børge Bak niet vrij goed?’

Carl week achteruit. Børge Bak? Of zij elkaar kenden?

De brigadier van de afdeling Moordzaken en Brandstichting die om verlof vroeg en zichzelf vervolgens vervroegd liet pensioneren. Die schijnheilige klootzak?

‘Wij waren ongeveer net zulke fijne vrienden als jij en ik,’ flapte Carl eruit.

Isaksen knikte verbeten. Ja, de liefde tussen de twee kon door vlindervleugels tegen de grond worden gehouden.

‘Ken je Børges zus, Esther Bak, dan ook?’ vroeg hij.

Carl keek naar de zuilengalerij, waar Rose aan kwam trippelen met een handtas aan haar schouder zwaaiend ter grootte van een koffer. Wat was zij in hemelsnaam van plan? Vakantie vieren op kantoor?

Hij voelde hoe Isaksen zijn blik volgde en keek snel weg.

‘Ik heb haar nooit ontmoet, maar ze heeft toch een bordeel?’ antwoordde Carl. ‘Dat is eigenlijk meer jouw terrein dan het mijne, dus hou mij er alsjeblieft buiten, zeg.’

Isaksens mondhoek gaf zich over aan de zwaartekracht. ‘Je kunt er donder op zeggen dat Bak het hoofdbureau zal binnen stormen en zich ermee zal bemoeien.’

Carl begon te twijfelen. Was Bak dan niet gestopt bij de politie omdat hij een hekel had aan zijn werk, en omdat hij er een hekel aan had op het hoofdbureau van politie te zijn?

‘Hij is van harte welkom,’ antwoordde hij, ‘alleen niet bij mij in de kelder.’

Isaksen haalde zijn vingers door zijn gitzwarte ochtendkapsel. ‘O nee, natuurlijk niet. Jij hebt het daarbeneden natuurlijk wel druk genoeg om met haar van bil te gaan, of niet?’

Hij knikte met zijn hoofd in de richting van Rose, die de trap op verdween.

Carl schudde zijn hoofd. Isaksen kon de boom in met zijn gelul. Met Rose van bil gaan! Dan ging hij nog liever in een monnikenklooster in Bratislava zitten.

'Carl,' zei de man van de bewaking dertig seconden later. 'Mona Ibsen, die psychologe, heeft dit hier voor je achtergelaten.' Hij stak Carl door de deuropening een grijze envelop toe, alsof dat het hoogtepunt van de dag was.

Carl keek er met verbazing naar. Misschien wás het ook wel het hoogtepunt van de dag.

De bewaker ging weer zitten. 'Ik heb gehoord dat Assad hier al om vier uur 's ochtends is. Hij neemt wel de tijd voor zijn werk in de kelder, moet ik zeggen. Is hij bezig met de voorbereiding van een terroristische aanval op het hoofdbureau van politie, of hoe zit dat?' Hij lachte eventjes, maar hield snel op toen hij Carls loodgrauwe blik zag.

'Vraag het hem zelf maar,' zei Carl en hij dacht aan de vrouw die op het vliegveld was aangehouden omdat ze het woord 'bom' had uitgesproken. Blijkbaar was dat een verspreking van voorpagina-achtige dimensies.

In zijn ogen was dit hier goddomme veel erger.

Al op de onderste traptrede merkte hij dat Rose een goede dag had. Een zware geur van anjers en jasmijn sloeg hem tegemoet en deed hem denken aan de oudere vrouw in Øster Brønderslev die alle mannen in hun billen kneep die bij haar op bezoek kwamen. Als Rose zo rook, kreeg je hoofdpijn, en dit keer eens niet door haar snibbige uitvallen.

Assads theorie was dat ze het parfum had geërfd, maar anderen dachten te weten dat je dit soort weeë melanges nog steeds kon krijgen in bepaalde Indische winkeltjes die het geen bal uitmaakte of klanten terugkwamen.

'Hé, Carl, kom eens hier,' bromde ze vanuit haar werkkamer.

Carl zuchtte. Wat nou weer?

Hij stapte langs de chaos van Assad, stak zijn neus in het klinisch opgeruimde kantoor van Rose en zag meteen de gigantische tas waarmee hij haar daarnet had zien slepen. Voor zover Carl het zag, was niet alleen Roses parfum die dag verontrustend. Dat was de enorme stapel papier die uit de tas omhoogstak ook.

‘Eh,’ vroeg hij voorzichtig, terwijl hij naar de papieren wees. ‘Wat is dat daar?’

Ze staaarde hem aan met haar gitzwart opgemaakte ogen, die problemen aankondigden.

‘Wat oude zaken die het laatste jaar op de bureaus van allerlei politiecommissarissen hebben rondgeslingerd. Zaken die ze in eerste instantie niet aan ons hebben overgedragen. Jij moet toch als geen ander dat soort slordigheid kennen.’

Ze liet die laatste toespeling vergezeld gaan van een gutturaal gegrom dat je misschien als een lach kon interpreteren.

‘Door een fout zijn de mappen afgeleverd bij het Nationaal Onderzoekscentrum. Ik heb ze net opgehaald.’

Carl trok zijn wenkbrauwen op. Nog meer zaken, waarom glimlachte ze dan in godsnaam?

‘Ja, ja, ik weet wat je denkt: dat was waarschijnlijk het slechte nieuws van vandaag,’ was ze hem voor. ‘Maar dan heb je deze map nog niet gezien. Die komt niet van het Nationaal Onderzoekscentrum, die lag al op mijn bureaustoel toen ik kwam.’

Ze gaf hem een versleten, kartonnen map. Blijkbaar wilde ze dat hij er meteen in begon te bladeren, maar dat had ze mis. Met slecht nieuws ging je niet aan de slag voor je ochtendsigaret, en bovendien hadden de dingen hun juiste volgorde. Hij was toch goddomme net binnen.

Carl schudde zijn hoofd, liep naar zijn eigen kamer, gooide de map op zijn bureau en hing zijn jas over de stoel in de hoek.

Het rook muf op zijn werkkamer en de tl-lamp knipperde bijzonder snel. Woensdagen waren altijd het ergst.

Daarna stak hij een sigaret op en stapte door de gang naar Assads bezemkast, waar alles leek te zijn als altijd. Het gebedskleed uitgerold op de vloer en een dikke waas mirtehoudende waterdamp. De transistorradio stond afgestemd op wat kon klinken als de paringskreten van dolfinen vermengd met een gospelkoor, afgespeeld op een oude bandrecorder waarvan de aandrieffriem slap was geworden.

Istanbul à la carte.

‘Goedemorgen,’ zei Carl.

Assad draaide langzaam zijn hoofd om naar Carl. Een zonsopgang boven Koeweit kon niet roder zijn dan het indrukwekkende reukorgaan van de arme man.

‘Mijn hemel, Assad, dat ziet er niet goed uit,’ zei Carl die bij de aanblik een stap achteruit deed. Als de griep hierbeneden in de diepte per se rond moest gaan, dan moest die maar mooi bij zijn lijf uit de buurt blijven.

‘Het is gisteren gekomen,’ snotterde Assad. Zulke vochtige hondenogen zag je niet heel vaak.

‘Ga naar huis, Assad, en wel meteen,’ zei Carl en hij stapte weer de deur uit. Langer hoefde dit gesprek niet te duren. Assad gehoorzaamde immers toch niet.

Carl liep terug naar veilig terrein, gooide zijn benen op het bureau en overwoog voor de eerste keer in zijn leven af of een chartervakantie naar Gran Canaria toch niet wat voor hem was. Veertien dagen onder een parasol met een schaars geklede Mona aan zijn zijde. Nou, dan mocht de griep zo woest tekeergaan in de straten van Kopenhagen als hij wilde.

Hij glimlachte bij de gedachte, pakte de envelop van Mona erbij en opende die. Alleen de geur al was bijna genoeg. Zacht en sensueel, en Mona Ibsen in een notendop. Heel wat anders dan het zware zintuiglijke bombardement van Rose.

Mijn allerliefste schat, stond er.

Carl glimlachte. Sinds hij in het ziekenhuis van Brønderslev had gelegen met zes hechtingen in zijn zij en zijn blindedarm in een jamptje, was hij niet meer zo vriendelijk toegesproken.

Mijn allerliefste schat,

Vanavond bij mij thuis om 19.30 uur voor de Sint-Maartens-gans, goed? Jij trekt je pak aan en zorgt voor de rode wijn. Ik zorg voor de verrassingen.

Kus, Mona

Carl voelde de warmte naar zijn wangen stijgen. Wat een vrouw!

Hij sloot zijn ogen, nam een stevige trek van zijn sigaret en probeerde beelden te koppelen aan het woord ‘verrassingen’. Dat waren geen beelden die voor Jan en alleman waren bedoeld.

‘Waarom zit jij hier met je ogen dicht te glimlachen?’ bulderde het achter hem. ‘Moet jij niet in die map kijken die ik je heb gegeven?’

Rose stond met haar armen over elkaar en gebogen hoofd in de deuropening. Dan verdween ze niet voordat hij reageerde.

Carl drukte zijn sigaret uit en pakte de map erbij. Hij kon het maar beter afhandelen, anders bleef ze waarschijnlijk staan tot ze haar armen in de knoop had gelegd.

Het waren tien verkleurde vellen papier van de rechtbank in Hjørring. Al op de eerste pagina zag hij wat het was.

Hoe was die zaak in godsnaam op de bureaustoel van Rose beland?

Hij keek vlug de eerste pagina door. Wist al op voorhand in welke volgorde de zinnen elkaar opvolgden. Zomer 1978. Man verdronken in de Nørre Å. Eigenaar van een grote machinefabriek, gepassioneerd sportvisser en een hele rits lidmaatschappen van diverse clubs. Vier paar verse voetsporen rond het visstoeltje en de versleten tas. Er ontbrak niets aan zijn visuitrusting. Werpmolens en hengels van meer dan vijfhonderd kroon per stuk. Prachtig weer, niets abnormaals te zien bij de lijkschouwing. Geen hartafwijkingen of bloedstolsels. Gewoon verdrinking.

Ware het niet dat het water op de betreffende plek slechts driekwart meter diep was, anders had men het vanaf het begin afgedaan als een ongeluk.

Maar de interesse van Rose was niet gewekt door het sterfgeval, dat wist Carl. Ook niet dat de zaak nooit was opgelost en om die reden nu bij hen in de kelder lag. Het was vanwege het feit dat er bij de spullen een aantal foto's zat, en dat Carls evenbeeld op twee van hen voorkwam.

Carl zuchtte. Birger Mørck heette de man die was verdronken, en hij was Carls oom in eigen persoon. Een joviale, hartelijke man, tegen wie zowel diens zoon Ronny als Carl erg opkeek, en met wie ze graag megingen op tochtjes. Precies zoals ze die dag hadden gedaan, om een paar geheimen en trucjes van het vissen te leren.

Maar er waren een paar meiden uit Kopenhagen geweest die een lange fietstocht door Denemarken hadden gemaakt, en die naderden nu hun doel in Skagen, met hun dunne t-shirts pikant doorweekt van het zweet.

De aanblik van deze twee blonde stoten, die al zwoegend de heuvels op klommen, had Carl en zijn neef Ronny getroffen als een

mokerslag, zodat ze hun vishengels aan de kant gooiden en door de weilanden renden als jonge kalveren die voor de eerste keer in hun leven de wei in gaan.

Toen ze twee uur later bij de rivier terugkwamen met de con-touren van de strakke bloesjes van de meiden voor eeuwig op hun netvlies gebrand, was Birger Mørck al dood.

Vele verhoren en verdenkingen later gaf de politie in Hjørring de zaak op. En ondanks het feit dat ze de twee meisjes uit Kopenhagen, die het enige alibi van de jongens vormden, nooit hadden gevonden, kwam het voor Ronny en Carl niet tot een tenlastelegging. Carls vader was maandenlang boos en vertwijfeld, maar andere conse-quenties kreeg de zaak niet.

‘Je zag er toen helemaal niet slecht uit, Carl. Hoe oud was je?’ klonk de stem van Rose vanuit de deuropening.

Hij liet de map op tafel vallen. Dat was helemaal geen periode waar hij aan herinnerd wilde worden.

‘Hoe oud? Ik was 17, en Ronny 27.’ Hij zuchtte. ‘Heb jij enig idee waarom deze zaak opeens opduikt?’

‘Waarom?’ Ze tikte zichzelf op het hoofd met haar vlijmscherpe knokkels. ‘Hallo, prince charming, word eens wakker! Dat is toch wat wij hier doen, of niet soms? Wij wroeten in oude, onopgeloste moordzaken.’

‘Ja, natuurlijk. Maar in de eerste plaats is deze zaak weggelegd als een ongeluk, en in de tweede plaats is hij toch niet uit zichzelf op je bureaustoel beland, of wel?’

‘Misschien moet ik de politie in Hjørring vragen waarom die juist nu bij ons is beland?’

Carl fronste zijn wenkbrauwen. Ja, misschien moest ze dat maar eens doen.

Ze draaide zich om en klepperde terug naar haar eigen territo-rium. Het signaal was overgekomen.

Carl keek voor zich uit. Waarom moest deze zaak eigenlijk op-nieuw helemaal binnenstebuiten worden gekeerd? Alsof die niet al problemen genoeg had veroorzaakt.

Hij keek nog een keer naar de foto van Ronny en zichzelf en schoof toen de map naar een stapel met andere zaken. Het verleden was verleden, en het heden was heden, en niets kon daar wat aan veranderen, en vier minuten geleden had hij Mona's woorden ge-

lezen, waarin ze hem 'mijn allerliefste schat' had genoemd. Je moest prioriteiten stellen.

Hij glimlachte, viste zijn mobiele telefoon uit zijn zak en staarde geërgerd naar de piepkleine toetsen. Als hij Mona een sms'je stuurde, zou het hem tien minuten kosten om het in te toetsen, en als hij haar belde zat hij nét zo lang te wachten voor ze opnam.

Hij zuchtte en begon aan het sms'je. Het leed geen twijfel dat de technologie achter de toetsen op een mobiele telefoon was bedacht door een pygmee met spaghettivingers, en dat normaal functionerende Noord-Europese mannen van gemiddelde lengte zich in dat verband moesten voelen als nijlpaarden die op een blokfluit probeerden te spelen.

Na afloop bekeek hij het resultaat van zijn inspanningen en zag hij zuchtend een aaneenschakeling van typefouten aan zijn oog voorbijtrekken. Mona begreep vast de bedoeling wel: haar Sint-Maartensgans had een afnemer gevonden.

Op het moment dat hij zijn mobieltje weglegde, verscheen er een hoofd in de deuropening.

Sinds de laatste keer was zijn overgekamde haar gekortwiekt en zijn leren jas gladgestreken, maar de man erin was nog net zo verknipt als altijd.

'Bak? Wat doe jij hier, goddomme,' vroeg hij mechanisch.

'Alsof jij dat niet al weet,' antwoordde de man die zijn slaapte kort in zijn ooghoeken had hangen. 'Ik spring bijna uit mijn vel. Daarom!'

Bak liet zich, ondanks Carls afwerende gebaren, zwaar op de stoel tegenover Carl vallen. 'Mijn zus Esther wordt nooit meer de oude. En de klootzak die het zuur in haar gezicht heeft gegooid zit zich in een kelderwinkeltje in de Eskildsgade een breuk te lachen. Je begrijpt vast wel dat je er als oud-politieman niet bepaald trots op bent dat je zus een bordeel runt, maar vind jij dat die hufter mag wegkomen met wat hij heeft gedaan?'

'Ik heb geen idee waarom je hier bent, Bak. Praat met bureau City of in ieder geval met Marcus Jacobsen of een van de andere chefs, als je ontevreden bent met de aanpak van de zaak. Ik hou me niet bezig met geweldsmisdrijven of zedenzaken, dat weet je best.'

'Ik ben hier om jou en Assad te vragen mee te gaan om die klootzak een bekentenis af te dwingen.'

Carl voelde hoe zijn voorhoofdsrimpels zich bij zijn haargrens verzamelden. Was de man stapelgek geworden?

'Je hebt net een nieuwe zaak gekregen, maar die heb je vast al gezien,' ging Bak verder. 'En die is afkomstig van mij. Ik heb hem een paar maanden geleden van een oud-collega uit Hjorring gekregen. Ik heb hem vannacht bij Rose neergelegd.'

Carl keek de man aan, terwijl hij de mogelijkheden overdacht. Voor zover hij het zag, waren dat er drie.

Opstaan en een vuist in het gezicht van die proleet boren was één mogelijkheid. Hem een trap onder zijn kont geven was een andere, maar Carl koos de derde.

'Ja, die map ligt daar,' zei hij en hij wees naar de papierstapel op de hoek van het bureau. 'Waarom heb je die niet aan mij gegeven? Dat was wel wat fatsoenlijker geweest.'

Bak glimlachte kort. 'Wanneer heeft fatsoen tussen ons tweeën ooit ergens toe geleid? Nee, vriend. Ik wilde gewoon zeker weten dat er hierbeneden een paar anderen waren die de zaak zagen, zodat hij niet zomaar verdween, snap je?'

Nu doken weer de twee andere mogelijkheden op. Maar goed dat die sukkel hier niet meer dagelijks rondliep.

'Ik heb de map bewaard tot het juiste moment was gekomen. Begrepen?'

'Nee, natuurlijk heb ik dat niet begrepen. Welk moment?'

'Ik heb je hulp nodig.'

'Je moet niet denken dat ik een mogelijke dader de hersens insla, omdat jij mij een dertig jaar oude zaak onder de neus houdt, en weet je waarom?'

Carl stak voor elk van de volgende uitspraken een vinger omhoog.

'Eén! De zaak is verjaard. Twee! Het was een ongeluk. Mijn oom is verdronken. Hij is blijkbaar onwel geworden en in de rivier gevallen, en dat was ook de conclusie van de experts in deze zaak. Drie! Ik was niet aanwezig toen het gebeurde, en dat was mijn neef ook niet. Vier! In tegenstelling tot jou ben ik een keurige politiemans, die niet op verdachten begint in te slaan.'

Carl zat even met die laatste zin in zijn maag. Voor zover hij wist, kon Bak hem niet met iets van dien aard chanteren. Zijn gelaatsuitdrukking duidde daar in ieder geval niet op.

‘En vijf!’ Carl stak alle vijf vingers omhoog en balde vervolgens zijn vuist. ‘Als ik al mijn vuisten gebruik, dan wordt dat tegen een zekere meneer die politieagent speelt, terwijl hij dat allang niet meer is.’

Baks lachrimpels verdwenen. ‘Goed dan. Maar dan kan ik je vertellen dat een van mijn oud-collega’s uit Hjørring graag naar Thailand reist. Veertien dagen Bangkok met alles erop en eraan.’

En wat heb ik daarmee te maken, dacht Carl.

‘Jouw neef Ronny doet dat blijkbaar ook graag, en hij houdt er ook van om het op een zuipen te zetten,’ ging Bak verder. ‘En weet je wat, Carl? Als je neef Ronny zich een goed stuk in de kraag gedronken heeft, dan begint hij te praten.’

Carl onderdrukte een diepe zucht. Ronny, die vreselijke prutser. Zat hij nu wéér in de problemen? Het was minstens tien jaar geleden dat ze elkaar voor het laatst hadden gezien en dat was bij een merkwaardig verlopen belijdenisfeest in Odder, waar Ronny aardig wat drank tot zich had genomen en had geprobeerd de serveersters te versieren. Op zich natuurlijk geen probleem, afgezien van het feit dat een van de serveersters iets te welwillend was geweest en, niet helemaal onbelangrijk, minderjarig was en een zus van het middelpunt van het feest. Het schandaal was te overzien, maar zat toch diep in de Odderse tak van de familie. Nee, Ronny was niet echt het welgemanierde type man. Carl wuifde afwerend met zijn hand. Wat had hij met Ronny’s zaakjes te maken?

‘Ga jij nou maar gewoon naar Marcus en doe die grote scheur van je zo vér open als je wilt, Bak, maar je kent hem. Hij zal precies hetzelfde zeggen als ik. Je begint niet in te slaan op verdachten en je bedreigt je oud-collega’s niet met dit soort verhalen.’

Bak ging achterover zitten op de stoel. ‘En in deze bar in Thailand en in het bijzijn van getuigen heeft jouw neef vervolgens uitvoerig zitten opscheppen dat hij zijn vader had vermoord.’

Carl kneep zijn ogen samen. Dat klonk heel onwaarschijnlijk.

‘Aha, kijk aan. Dan moet hij zijn hersenen hebben verzopen. Maar geef hem dan toch aan als je dat nodig vindt. Ik weet dat hij zijn vader niet kan hebben verdronken. Hij was namelijk samen met mij.’

‘En hij beweerde daarbij dat jij erbij betrokken was geweest. Jij hebt een fijne neef, moet ik zeggen.’

Daar zakten Carls voorhoofdsrimpels met volle kracht over zijn neuswortel, terwijl hij opstond om zijn slecht verdeelde lichaams-gewicht in zijn schouders op te trekken. 'Kom eens even hier, Assad,' riep hij op volle sterkte in Baks gezicht. Het duurde slechts tien seconden voor de zieke man in de deuropening stond te snotteren.

'Assad, mijn vriendelijke door griep getroffen schepsel. Wil jij zo vriendelijk zijn deze mafkees even in zijn gezicht te hoesten. Haal maar even diep adem.'

'Wat zat er verder in de stapel nieuwe zaken, Rose?'

Het leek alsof ze overwoog de hele bende op te pakken en hem die in de armen te geven, maar Carl kende zijn pappenheimers. Er was al iets wat haar aandacht had getrokken.

'Het geval van die callgirlmadam die vannacht is overvallen deed me denken aan een zaak die we net uit Kolding hebben gekregen. Hij zat in de stapel die ik bij het Nationaal Onderzoekscentrum heb opgehaald.'

'Weet je dat de vrouw die jij een callgirlmadam noemt, de zus van Bak is?'

Rose knikte. 'Ik ken de man niet, maar de geruchten doen hier snel de ronde. Dat was die man die hier zonet was, of niet?' Ze tikte op de bovenste map en sloeg die met haar zwartgelakte nagels open. 'Luister even goed, Carl, anders kun je de hele zaak zelf doorlezen.'

'Ja ja,' zei Carl, terwijl hij zijn blik liet rondgaan in haar gestroomlijnde, grijswitte werkkamer. Je ging nog bijna het roze inferno van haar alter ego Yrsa missen.

'Deze zaak gaat over een vrouw genaamd Rita Nielsen die als "artistennaam"...', Rose maakte een paar aanhalingstekens in de lucht, '...Louise Ciccone had. Die gebruikte ze een tijd lang in de jaren tachtig, toen ze zogenoemde...' – daar kwamen de aanhalingstekens weer – '..."erotische dansen" in nachtclubs in Oost-Jutland organiseerde. Meermaals veroordeeld voor oplichting en later voor het runnen van een bordeel en voor souteneren. Eigenaar van een escortbureau in Kolding in de jaren zeventig en tachtig, waarna ze in 1987 in Kopenhagen in het niets verdwijnt. Tijdens het onderzoek probeert de vliegende brigade eerst de oplossing van haar verdwijning in de Midden-Jutse en Kopenhaagse pornomilieus te vinden, maar